

WIKIPEDIA I UTBILDNING

CC BY 4.0

15 september 2021

Josefine Hellroth Larsson

Projektledare utbildning och lärande
josefine.hellroth.larsson@wikimedia.se

WIKIMEDIA
SVERIGE

Ideell förening

WIKIMEDIA
SVERIGE

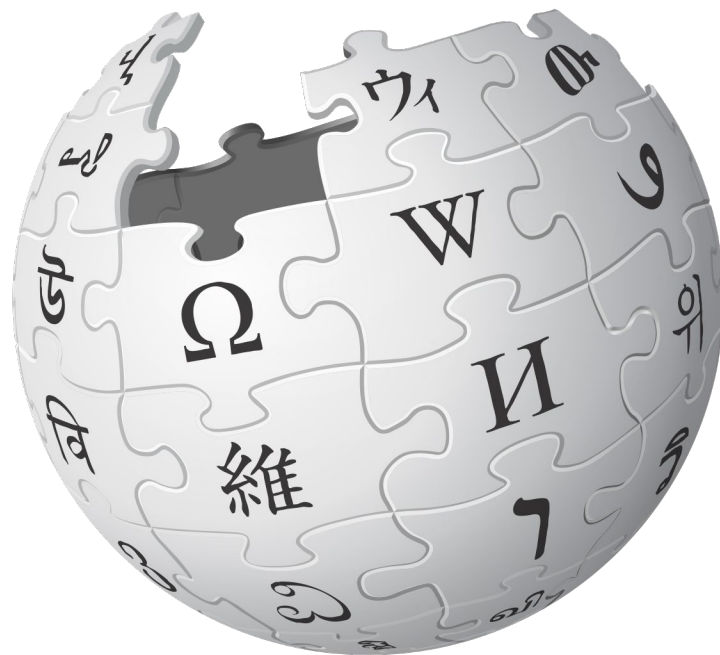
Wikimedia Sveriges styrelse 2019
Allt Värld Vägen CC BY-SA 4.0

Innehåll

- Förutsättningar för hur Wikipedia fungerar
- Trovärdighet och källkritik
- Hur ser det ut i praktiken?
- Elever som gör avtryck på Wikipedia med sina bidrag
- Hur kan man använda Wikipedia i undervisningen?

“Tänk dig en värld där
alla har fri tillgång till
mänsklighetens samlade
kunskap.

Det är det vi gör.”

Tidig diskussion om trovärdighet

nature
International journal of science

News | Published: 14 December 2005

Internet encyclopaedias go head to head

Jim Giles

Nature **438**, 900–901 (15 December 2005) | [Download Citation](#) ↓

Jimmy Wales' Wikipedia comes close to Britannica in terms of the accuracy of its science entries, a *Nature* investigation finds. **UPDATE:** see details of how the data were collected for this article in the [supplementary information](#). **UPDATE 2** (28 March 2006). The results reported in this news story and their interpretation have been disputed by *Encyclopaedia Britannica*. *Nature* responded to these [objections](#).

One of the extraordinary stories of the Internet age is that of Wikipedia, a free online encyclopaedia that anyone can edit. This radical and rapidly growing publication, which includes close to 4 million entries, is now a much-used resource. But it is also controversial: if anyone can edit entries, how do users know if Wikipedia is as accurate as established sources such as Encyclopaedia Britannica?

Image: AP PHOTO/M. PROBST

Och senare

[theguardian.com](https://www.theguardian.com)

YouTube will use Wikipedia to help solve its conspiracy theory problem

[theverge.com](https://www.theverge.com)

YouTube didn't tell Wikipedia about its plans for Wikipedia

[mashable.com](https://www.mashable.com)

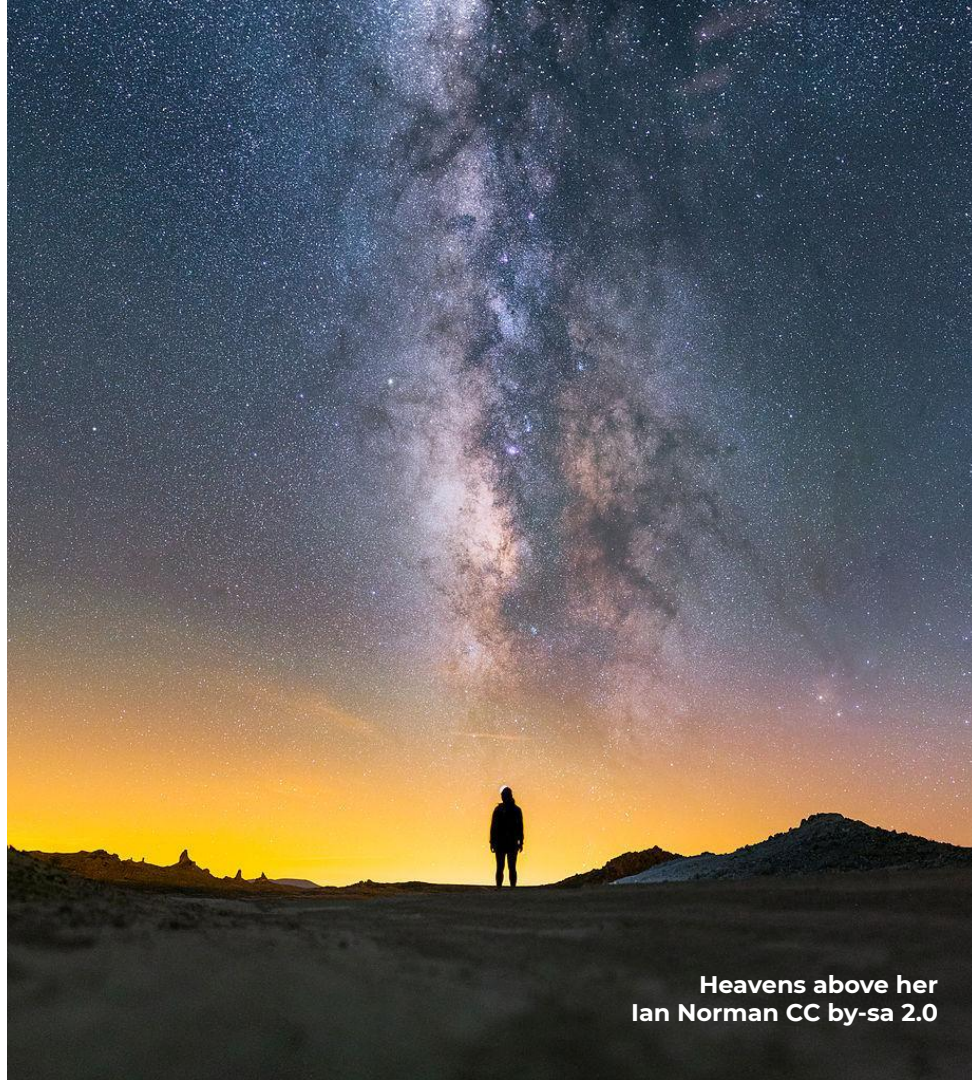
Facebook outsources its fake news problem to Wikipedia—and an army of human moderators

[fastcompany.com](https://www.fastcompany.com)

Facebook thinks the answer to its fake news problems is Wikipedia

Nya utmaningar

Ny status?

Heavens above her
Ian Norman CC by-sa 2.0

Gemenskapsdrivet

WIKIMEDIA
SVERIGE

Raimond Spekking CC by SA 4.0,

Vem bestämmer?

Wikipedia sköts, skrivs och kontrolleras
av människor som du och jag.

För människor som du och jag.

A screenshot of the Wikipedia article titled "Community". The article text discusses the definition of community, its use in biology and human societies, and the etymology of the word. The article is in Swedish. Overlaid on the screenshot are five circular portrait photos of diverse individuals, connected to the article by lines, representing the community of contributors. The portraits are: a young man with glasses at the top right, a woman with dark hair on the left, an older man with grey hair in the middle left, a man with a mustache at the bottom left, and a man with a beard at the bottom right. The Wikipedia logo and navigation menu are visible on the left side of the article screenshot.

Grundpelare

WIKIPEDIA ÄR ETT UPPSLAGSVERK

- ❑ Allt kan inte ingå i ett uppslagsverk, därför finns relevanskriterier.
- ❑ Innehåll måste tydligt kunna verifieras av trovärdiga källor, genom fotnoter och referenslista.
- ❑ Formen ska vara enligt Wikipedias stilguide.

WIKIPEDIA TAR INTE STÄLLNING

- ❑ Wikipedia kan inte ta ställning i frågor utan ska rättvist redogöra för alla sidor.
- ❑ Wikipedia tillåter inte reklam eller annonsering.

WIKIPEDIA
Den fria encyklopedin

WIKIPEDIA HAR ETT FRITT INNEHÅLL

- ❑ Fria licenser (CC BY-SA 3.0) tillåter återanvändning och bearbetningar också för kommersiella syften.
- ❑ Plagiat är hårt kontrollerat och inte tillåtet.
- ❑ Fritt från annonser och annat reklam innehåll.
- ❑ Användares data spåras inte.

WIKIPEDIA FÖRUTSÄTTER ETT GOTT UPPFÖRANDE

- ❑ Respekt krävs för att en mångfald av användare ska känna sig välkomna
- ❑ Wikipedia är inte ett slagfält för egna åsikter

WIKIPEDIA HAR INGA FASTA REGLER

- ❑ Regelverket skapas gemensamt och kan ändras om användargruppen är överens om det.
- ❑ Att vara djärv uppmuntras! Du behöver inte kunna alla regler från början.

A stone Buddha head sculpture is the central focus, partially encased in thick, gnarled tree roots. The Buddha's face is serene, with closed eyes and a slight smile. The roots are dark and textured, creating a sense of being deeply rooted in nature. The lighting is dramatic, highlighting the Buddha's features against the dark background of the roots.

I praktiken, då?

Artiklar

[Karen Blixen](#)

[Palestina \(Olika betydelser\)](#)

[Diskussionsarkiv för Löfstad slott](#)

[Melodifestivalen](#)

[Global uppvärmning](#)

Luckor och skevheter.

- 1 av 5 biografiska artiklar handlar om kvinnor.
- 9 av 10 som redigerar är män.

Wikipedia i skolan

Foto: Örebro Kuriren/Örebro läns museum. CC-BY-SA

Eleverna och Wikipedia.

- 92% unga svenskar använder Wikipedia (2018).
- ~ 4M visningar på svenskspråkiga Wikipedia/dag.

En startpunkt för informationssökning

Kulturhistoria som gymnasiearbete

Exempel på ämnen

Att sköta ett hushåll,
matlagning

Den moderna idrottens
framväxt

Folkskolor och läroverk

Från backstuga till
folkhemslägenhet

Kylskåp

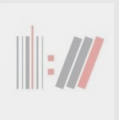
Linggymnastik

Feminiseringen av
läraryrket i Sverige

IOGT:s historia i
Skellefteå

Elever skriver historia

Spanska sjukan i Sverige

WIKIPEDIA
Den fria encyklopedin

Spanska sjukan i Sverige

sjukdomsutbrott i Sverige

Artikel Diskussion

Spanska sjukan var en **influensapandemi** som slog hårt mot stora delar av världen, däribland **Sverige**. Under den mer aggressiva influensavågen, från den 1 juli 1918 till den 30 juni 1919, avled ungefär 0,6 % av Sveriges **5,8 miljoner** invånare. Det totala antalet dödsoffer på grund av sjukdomen i Sverige var sannolikt drygt 38 000.^[1] Sjukdomen kom till Sverige från flera närliggande länder som ett resultat av den pågående globala smittspridningen. Trots spanska sjukans förödande effekter på den svenska samhället, som kan föra tankarna till såväl **digerdöden** som den **justinianska pesten**, har den inte kommit att tag en stor plats i historiskrivningen i Sverige.^[2]

Spanska sjukan i Sverige

Sjukdomsutbrott i Sverige

Patienter i det provisoriska "Spanska sjukhuset" i **Östersund** 1918

I undervisningen

WIKIPEDIA
Den fria encyklopedin

Huvudsida
Introduktion
Deltagarportalen
Byrunnen
Senaste ändringarna
Slumpartikel (-bot)
Ladda upp filer
Stöd Wikipedia
Kontakta Wikipedia
Hjälp

Skriv ut/exportera
Skapa en bok
Ladda ner som PDF
Utskriftsvänlig version

Verktyg
Sidor som länkar hit
Relaterade ändringar
Specialsidor
Permanent länk
Sidinformation
Wikidata-objekt
Språk

Wikipediasida Diskussion

Josefine Hellroth Larsson (WMSE) Diskussion Sandlåda Inställningar Beta Bevakningslista Bidrag Logga ut

Läs Redigera Redigera wikitext Visa historik Mer

Wikipedia:Använda Wikipedia i undervisningen [redigera | redigera wikitext]

Genväg: WP:SKOLA

Mötet mellan **skolundervisning** och **Wikipedia**, *den fria encyklopedin*, väcker många frågor: När är Wikipedia acceptabelt som källa i uppsatser på olika nivåer, och när bör Wikipedia endast användas för att hitta mer trovärdiga källor? Hur förmedlar man som lärare en källkritisk hållning bland eleverna? Vad utmärker en trovärdig artikel? Hur undviker man frestelsen att eleverna plagierar Wikipedia? Kan man använda Wikipediaartiklar som läromedel? Kan studenter få i uppgift att bidra till Wikipedia? Hur påverkas Wikipedias trovärdighet av att ungdomar och nybörjare bidrar? Varför är det viktigt att lärare och forskare bidrar till Wikipedia? Vilken användning av Wikipedia fungerar för olika åldrar? Hur kan Wikipedias olika språkversioner användas i undervisningen? Finns det några färdiga recept som har utprovats i klassrummet? Vad säger forskare, bibliotekarier och myndigheter om Wikipedia? I vilken ände ska en lärare börja?

Den här sidan försöker samla användbara tips och erfarenheter. Har du frågor? Använd fliken "diskussion" här ovanför.

Några allmänna ingångar till Wikipedia är [Hjälp](#) - [Hur man läser Wikipedia](#) - [Nybörjarkurs](#) - [Wikipedia](#) - [Byrunnen](#) - [Wikiträffar](#). Forskning om och kritik av Wikipedia refereras i artikeln [Wikipedia](#).

Innehåll [dölj]

- Om Wikipedias omfattning och tillförlitlighet
 - Wikipedia som vetenskapligt uppslagsverk
 - Wikipedia som källa i rapporter
 - Att förmedla en källkritisk hållning till Wikipedia
 - Wikipedia som kunskapskälla och läromedel
- Wikipedia som redovisningsuppgift
 - Syfte
 - Förberedelse
 - Skapa ett konto
 - Skapa en användarsida
 - Förbättra en artikel
 - Rätta fel
 - Lägg till källor

Manual

För läsare [\[Visa\]](#)

För skribenter [\[Visa\]](#)

För administratörer [\[Visa\]](#)

Se även [\[Visa\]](#)

[visa](#) • [redigera](#)

En kortfilm om Wikipedia i undervisningen

[källa behövs]

Kategori:Stubbar

Guide för källkritik för lärare

Varje dag möts vi av information från olika medier och det kan vara svårt att veta om det går att lita på det vi ser och hör. Källkritik hjälper dig att avgöra vad som är trovärdigt.

Innehåll på denna sida

[Varför ska vi syssla med källkritik i skolan?](#)

[Checklista för källkritik](#)

[Avsändare och budskap](#)

[Sök källans ursprung](#)

[Är källan äkta?](#)

[Vilket budskap har källan?](#)

[Hur ser källan ut?](#)

[När tillkom källan?](#)

[Går bilden att lita på?](#)

[Tror du på källan?](#)

[Tips från lärarkollegor om källkritiskt arbete](#)

[Tips på användbara resurser](#)

Wikipedia är inte så annorlunda

Öva och följ upp

Wikimedias öppna [plattform](#) med steg-för-steg instruktioner och arbetsflöde.

Uppgift: Att redigera och förbättra Wikipedia

In Class

I samband med gästföreläsningen den 12 september i kursens Wikipedia-moment kommer du att introduceras till hur redigering fungerar på Wikipedia i några praktiska moment.

Din uppgift är att hitta en Wikipedia-artikel med någon anknytning till Norrbotten och granska den mot Wikipedias riktlinjer om vad en artikel bör innehålla. Lös därefter uppgiften genom att själv lägga till/förbättra sidan så att den bättre uppfyller något av Wikipedias bedömningskriterier.

Hitta en artikel att granska

Leta artiklar på följande ställen, om du inte på egen hand vet vilka artiklar som passar:

[Kategori:Personer från Norrbotten](#)

[Kategori:Musik i Piteå](#)

Vad bör en Wikipedia-artikel ha?

Läs hur Wikipedias användare beskriver de kriterier som en [Rekommenderad artikel](#) har.

Spellista för nybörjare

YouTube SE Wikipedia för nybörjare

5 lektioner om Wikipedia för nybörjare

5 videos • 1,070 views • Last updated on Feb 24, 2016

Wikimedia Sverige **SUBSCRIBE 49**

Dessa fem klipp ingår som en del av Webbkursen "Bli en medveten användare av Wikipedia" som finns på

- 1 **Lektion 1: Bli bekant med**
Wikimedia Sverige 2:41
- 2 **Lektion 2: Gör en enkel**
Wikimedia Sverige 2:01
- 3 **Lektion 3: Lägg till källan**
Wikimedia Sverige 3:06
- 4 **Lektion 4: Skapa en ny**
Wikimedia Sverige 2:27
- 5 **Lektion 5: Wikipedia och**
Wikimedia Sverige 2:57

Wikimini.se

Wikimini, barnens uppslagsverk

Välkommen till Wikimini!

Wikimini är **uppslagsverket** som skrivs av **barn** och **ungdomar**, med hjälp av vuxna. Det är gratis och har idag 2 419 artiklar och 3 388 Wikiminauter!

Vare sig du är i klassrummet eller hemma, **alla kan vara med och delta** i det här äventyret.

[Vill du veta mer?](#)

Sök i encyklopedin

ALFABETISKT INDEX

[Alla sidor](#)

A B C D E F G H I J K L M
N O P Q R S T U V W X Y
Z #

Sök

Sök på Wikimini, encyclo

Dagens bild

Verktyg

- [Skriv en ny artikel](#)
- [Ladda upp fil](#)
- [Specialsidor](#)
- [Vad som länkar hit](#)

- [Nuvarande wikimästare](#)
- [Önskade sidor](#)
- [Senaste ändringarna](#)

Anmål!

Tack.

josefine.hellroth.larsson@wikimedia.se

WIKIMEDIA
SVERIGE

Threewisemonkey av SixSigma CC BY 3.0